

Justis
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Leidraad voor de gevaarsbeoordeling op grond van de Wet Bibob

Landelijk Bureau Bibob

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	De weigerings- en intrekingsgronden	4
1.2	Criteria voor de A- en B-grond	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Voorbehoud	6
2	Het bereik en de betrokkene	9
2.1	Bibob-abele beslissingen	9
2.2	De betrokkene	10
3	Strafbare feiten	11
3.1	Definitie 'strafbare feiten'	11
3.2	Veroordelingen	11
3.3	Overige doorslaggevende afdoeningen	12
3.4	Vermoedens	12
4	Subjecten	15
4.1	De vier Bibob-relaties	15
4.2	Zeggenschap	15
4.3	Leiding	16
4.4	Vermogen verschaffen	16
4.5	Zakelijk samenwerkingsverband	17
4.6	Indirecte relaties	18
4.7	Verbroken relaties	19
5	De A-grond	20
5.1	Grootte van het criminele voordeel	20
5.2	Tijdsverloop	22
6	De B-grond	24
6.1	Samenhang-criterium	24
6.2	Aantal strafbare feiten	26
6.3	Tijdsverloop	26
6.4	Integrale gevaarsbeoordeling	26

7	Niet-relevante factoren	30
7.1	Ernst van strafbare feiten	30
7.2	Omvang van de onderneming	30
7.3	Proportionaliteit van het besluit	30
7.4	Wijze van misbruik	31
8	Andere gronden	33
8.1	Mindere mate van gevaar	33
8.2	Strafbaar feit ter verkrijging of behoud	34
8.3	Weigering gegevens te verstrekken	34

1 Inleiding

Met de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) kunnen vergunningen en andere bestuurlijke beslissingen geweigerd of ingetrokken worden bij een ernstig gevaar van misbruik voor criminele doeleinden. Bestuursorganen – meestal burgemeesters – kunnen het Landelijk Bureau Bibob (LBB), onderdeel van screeningsautoriteit Justis, om advies vragen over dit gevaar. Het LBB voert dan een Bibob-onderzoek uit. Dat is in de kern een uitgebreide en diepgaande screening, oftewel een antecedentenonderzoek.

De beoordeling van het gevaar vindt plaats aan de hand van de criteria van artikel 3 van de Wet Bibob en de bijbehorende jurisprudentie. Deze leidraad biedt informatie over deze criteria en de manier waarop het LBB ze in zijn adviezen toepast. Daarbij wordt gemakshalve vooral gesproken over vergunningen en niet altijd ook over de subsidies, andere beschikkingen, overheidsopdrachten en vastgoedtransacties waarop de Wet Bibob eveneens van toepassing is. Voor meer informatie en een database met Bibob-jurisprudentie kunt u ook terecht op:

<https://www.justis.nl/producten/bibob>.

1.1 De weigerings- en intrekkinggronden

De Wet Bibob bevat de volgende vier gronden om een vergunning in te trekken of te weigeren.

- De A-grond: het ernstige gevaar dat een vergunning gebruikt zal worden om criminele voordelen te benutten.¹
- De B-grond: het ernstige gevaar dat een vergunning gebruikt zal worden om strafbare feiten te plegen.²
- Een strafbaar feit dat is gepleegd ter verkrijging of ter behoud van een vergunning.³
- De weigering van betrokkene om gegevens te verstrekken.⁴

Dat ernstig gevaar – in feite een ‘grote kans’ of ‘groot risico’ op misbruik – bestaat, betekent overigens niet automatisch dat een vergunning geweigerd of ingetrokken moet worden. Bestuursorganen moeten een nadere belangenafweging maken, waarbij wat betreft de B-grond ook de ernst van de reeds gepleegde strafbare feiten betrokken moet worden.

Het kan ook voorkomen dat er geen ernstig gevaar bestaat, maar een mindere mate van

¹ Artikel 3, eerste lid, sub a, van de Wet Bibob.

² Artikel 3, eerste lid, sub b, van de Wet Bibob.

³ Artikel 3, zesde lid van de Wet Bibob.

⁴ Artikel 4 van de Wet Bibob.

gevaar. Dan is er geen bevoegdheid tot intrekken of weigeren, maar kunnen bestuursorganen voorschriften aan de vergunning verbinden om het bestaande gevaar te beperken of weg te nemen.

In deze leidraad zal met name op de A- en B-grond in worden gegaan. De andere weigerings- en intrekkinggronden en de mindere mate van gevaar komen aan het eind kort aan bod.

1.2 Criteria voor de A- en B-grond

Het toetsingskader op basis waarvan de mate van gevaar op de A- en B-grond wordt vastgesteld, is beschreven in artikel 3, tweede, derde en vierde lid, van de Wet Bibob. De beoordeling van de A- en B-grond komt voor een groot deel overeen. Voor beide gronden gelden de volgende criteria:

1. Er moet sprake zijn van (vermoedens van) strafbare feiten. Voor zover een doorslaggevende afdoening ontbreekt, moet de ernst van het vermoeden bij de beoordeling betrokken worden.
2. Deze strafbare feiten moeten (vermoedelijk) zijn gepleegd door de betrokkene zelf of door een van de (rechts)personen tot wie de betrokkene in een relevante zakelijke relatie staat. Als het zo'n relatie betreft, moet de aard van die relatie ook bij de beoordeling betrokken worden.

Voor de beoordeling van de A-grond is verder van belang hoe groot het voordeel is dat met deze strafbare feiten is verkregen. Hoe groter het voordeel, des te groter is

het gevaar. Verder wordt bij de A-grond ook nog rekening gehouden met de tijd die is verstreken na het behalen van dit voordeel.

Voor de beoordeling van de B-grond moet beoordeeld worden of de strafbare feiten gezien hun aard en context van belang zijn voor de vergunning in kwestie. Dit wordt het 'samenhang-criterium' genoemd. Verder is van belang hoeveel strafbare feiten zijn gepleegd en/of gedurende welke periode deze gepleegd zijn. Hoe meer of langduriger relevante strafbare feiten, des te groter is het gevaar. Tot slot moet bij de B-grond rekening gehouden worden met de tijd die is verstreken na het plegen van de strafbare feiten.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt eerst kort uiteengezet op welke vergunningen, andere beschikkingen, vastgoedtransacties en overheidsopdrachten de Wet Bibob van toepassing is. Ook wordt beschreven wie daarbij als 'betrokkene' wordt aangemerkt.

Hoofdstukken 3 en 4 zien ook op zowel de A- als B-grond toe. In hoofdstuk 3 komt aan bod wanneer voldoende bewijs bestaat om (vermoedens van) strafbare feiten aan de motivering van een ernstig gevaar ten grondslag te leggen. In hoofdstuk 4 staat welke zakelijke relaties van belang zijn, wat tot gevolg heeft dat de antecedenten van deze (rechts)personen ook bij de gevaarsbeoordeling betrokken kunnen worden.

Hoofdstuk 5 gaat over de criteria die daarnaast specifiek voor de A-grond gelden. Dit betreft de grootte van het voordeel en het tijdsverloop. In hoofdstuk 6 komen de criteria aan bod die specifiek voor de B-grond gelden. Dit zijn het samenhang-criterium, 'het aantal feiten' en het tijdsverloop.

In hoofdstuk 7 wordt ingegaan op enkele factoren die niet relevant zijn voor de gevaarsbeoordeling. Dit gaat met name om de ernst van de strafbare feiten. Die factor wordt namelijk bij een ander onderdeel van de besluitvorming betrokken.

Hoofdstuk 8 bevat tot slot een korte beschrijving van de andere weigerings- en intrekingsgronden: het strafbare feit dat is gepleegd ter verkrijging of behoud van de vergunning en de weigering om gegevens te verschaffen. Ook wordt nog kort in gegaan op de (afwezigheid van) criteria die gelden voor de vaststelling van een mindere mate van gevaar.

1.4 Voorbehoud

Het LBB heeft veel zorg en aandacht besteed aan deze leidraad. Inhoudelijk is de gevaarsbeoordeling op hoofdlijnen uiteengezet. Het is geen uitputtende beschrijving van deze beoordeling. Deze leidraad wordt dan ook aangeboden zonder enige vorm van garantie of aanspraak op juistheid. Voor de gevolgen van eventuele fouten wordt geen aansprakelijkheid aanvaard. Deze leidraad is ook geen vervanger voor een Bibob-advies.

Artikel 3 van de Wet Bibob

Lid 1: de weigerings- en intrekingsgronden

Voor zover bestuursorganen bij of krachtens de wet daartoe de bevoegdheid hebben gekregen, kunnen zij weigeren een aangevraagde beschikking te geven dan wel een gegeven beschikking intrekken, indien ernstig gevaar bestaat dat de beschikking mede zal worden gebruikt om:

- a. uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen, op geld waardeerbare voordelen te benutten, of
- b. strafbare feiten te plegen.

Lid 2: de A-grond

Voor zover het ernstig gevaar als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel a, betreft, wordt de mate van het gevaar vastgesteld op basis van:

- a. feiten en omstandigheden die erop wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat de betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a,
- b. ingeval van vermoeden de ernst daarvan, de aard van de relatie en
- c. de grootte van de verkregen of te verkrijgen voordelen.

Lid 3: de B-grond

Voor zover het ernstig gevaar als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel b, betreft, wordt de mate van het gevaar vastgesteld op basis van:

- a. feiten en omstandigheden die erop wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat de betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten die zijn gepleegd bij activiteiten die overeenkomen of samenhangen met activiteiten waarvoor de beschikking wordt aangevraagd dan wel is gegeven,
- b. ingeval van vermoeden de ernst daarvan,
- c. de aard van de relatie en
- d. het aantal van de gepleegde strafbare feiten.

Lid 4: de Bibob-relaties

De betrokkene staat in relatie tot strafbare feiten als bedoeld in het tweede en derde lid, indien:

- a. hij deze strafbare feiten zelf heeft begaan,
- b. hij direct of indirect leiding geeft dan wel heeft gegeven aan, zeggenschap heeft dan wel heeft gehad over of vermogen verschaft dan wel heeft verschaft aan een rechtspersoon in de zin van artikel 51 van het Wetboek van Strafrecht die deze strafbare feiten heeft begaan, of
- c. een ander deze strafbare feiten heeft gepleegd en deze persoon direct of indirect leiding geeft dan wel heeft gegeven aan, zeggenschap heeft dan wel heeft gehad over, vermogen verschaft dan wel heeft verschaft aan betrokkene, of in een zakelijk samenwerkingsverband tot hem staat of heeft gestaan.

2 Het bereik en de betrokkene

2.1 Bibob-abele beslissingen

De Wet Bibob is van toepassing op een groot aantal zeer diverse beslissingen. Het exacte bereik van de Wet Bibob volgt uit artikel 1 van de Wet Bibob in combinatie met een bijzondere wet waarin de Wet Bibob van toepassing is verklaard (zie ook <https://www.justis.nl/producten/bibob>).

De Wet Bibob is van toepassing op:

- vergunningen;
- subsidies;
- vastgoedtransacties;
- overheidsopdrachten.

2.1.1 Vergunningen

De belangrijkste categorie beslissingen die onder de werking van de Wet Bibob valt, wordt gevormd door de vergunningen en soortgelijke beschikkingen⁵ die genoemd worden in artikel 3, eerste lid van de Wet Bibob. In artikel 7 van de Wet Bibob is daarbij bepaald dat alle gemeentelijke vergunningen die op grond van een verordening verplicht zijn gesteld voor een inrichting of bedrijf Bibob-abel zijn. Het is niet haalbaar om hier een compleet overzicht te geven.

Veel voorkomende gevallen betreffen:

- Exploitatie- en Dhw-vergunningen voor:
  - (Droge) horeca
  - Coffeeshops
  - Seksinrichtingen en escortbedrijven
  - Gokhallen
- Evenementenvergunningen
- Milieuvergunningen voor:
  - Agrarische bedrijven
  - Afvalverwerkers
  - Chemische installaties
- Bouwvergunningen
- Taxi- en transportvergunningen
- Kansspelvergunningen

2.1.2 Subsidies

Alle subsidies die de overheid verstrekt, vallen onder de werking van de Wet Bibob. Hierbij geldt geen beperking voor bijvoorbeeld de gesubsidieerde activiteit of het betrokken bestuursorgaan.

2.1.3 Vastgoedtransacties

Naast de bovengenoemde beschikkingen vallen ook privaatrechtelijke vastgoedtransacties met de overheid onder de werking van de Wet Bibob. Dit betreft uiteenlopende overeenkomsten zoals

⁵ Het betreft ook toekenningen, goedkeuringen, erkenningen, registraties, aanwijzingen en ontheffingen.

(ver)koop, (ver)huur van onroerende zaken en het vestigen of overdragen van daarop rustende zakelijke rechten, alsmede het verlenen van toestemming voor de overdracht van erfpacht. Ook overeenkomsten die toezien op de (vermindering, beëindiging of vergroting van) deelname aan een rechtspersoon kunnen met behulp van de Wet Bibob gescreend worden, als die rechtspersoon bijvoorbeeld eigenaar of (ver)huurder van onroerend goed is of wordt.⁶

2.1.4 Overheidsopdrachten

Onder de noemer ‘overheidsopdrachten’ vallen ook aanbestedingen en verschillende andere privaatrechtelijke overeenkomsten met de overheid onder de werking van de Wet Bibob. Alle typen overheidsopdrachten vallen onder de werking van de Wet Bibob. Op overheidsopdrachten zijn verder gronden en criteria van toepassing die deels afwijken van hetgeen in deze leidraad is beschreven.⁷

2.2 De betrokkene

Wie in het kader van een Bibob-onderzoek als ‘betrokkene’ wordt aangemerkt, vloeit over het algemeen direct voort uit de beslissing waar het om gaat.⁸

- Bij een beschikking:
  - de aanvrager van een beschikking/vergunning;

- de houder van een beschikking/vergunning;
- de subsidieontvanger.
- Bij een overheidsopdracht:
  - de gegadigde(n);
  - de (rechts)persoon aan wie een overheidsopdracht is of zal worden gegund;
  - de onderaannemer(s).
- Bij een vastgoedtransactie:
  - de (rechts-)persoon met wie een vastgoedtransactie is of zal worden aangegaan of met wie hierover wordt onderhandeld;
  - de beoogd verkrijger van de erfpacht waarvoor toestemming is gevraagd.

De rechtsvorm van de betrokken partij is vervolgens ook van belang. Zie het onderstaande overzicht.

Rechtsvorm	Betrokkene(n)
Eenmanszaak	De natuurlijke persoon
V.O.F.	De vennoten
C.V.	De beherend vennoten
Rechtspersoon	De rechtspersoon zelf

⁶ Een exacte beschrijving van Bibob-abele vastgoedtransacties is weergegeven in artikel 1, eerste lid van de Wet Bibob.

⁷ Artikel 5 en artikel 9, tweede lid, van de Wet Bibob.

⁸ Artikel 1, eerste lid, van de Wet Bibob. Een uitzondering bestaat bij vergunningen krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

3 Strafbare feiten

Een Bibob-onderzoek is een uitgebreide en diepgaande screening. Bij de beoordeling van de mate van gevaar op zowel de A- als B-grond is de hoofdvraag of er strafbare feiten zijn gepleegd.⁹ Kenmerkend voor de Wet Bibob is dat het hierbij niet alleen gaat om veroordelingen. Ook wanneer er (nog) geen sprake is van een veroordeling, kan er sprake zijn van strafbare feiten die erop wijzen of doen vermoeden dat door een (rechts)persoon strafbare feiten zijn gepleegd. Wel moeten er voor de conclusie ‘ernstig gevaar’ altijd concrete aanwijzingen zijn. Voor zover sprake is van vermoedens moet daarom de ernst van die vermoedens expliciet beoordeeld worden.

3.1 Definitie ‘strafbare feiten’

Een belangrijk kenmerk van de Wet Bibob is verder dat het begrip ‘strafbare feiten’ meer omvat dan wat vaak met ‘strafbare feiten’ bedoeld wordt. Op grond van artikel 3, achtste lid, van de Wet Bibob vallen onder dit begrip namelijk ook overtredingen waarvoor een bestuurlijke (inclusief fiscale) boete kan worden opgelegd.

De volgende strafbare feiten zijn relevant voor de gevaarsbeoordeling:

1. misdrijven;
2. strafrechtelijke overtredingen;
3. bestuurlijk beboetbare overtredingen;
4. de buitenlandse en EU-equivalenten van 1 tot en met 3, mits het desbetreffende handelen of nalaten ook in Nederland strafbaar is.

Voor de kwalificatie ‘strafbaar feit’ is verder niet van belang of en hoe de in dat geval tot handhaving, opsporing of vervolging bevoegde instanties hebben opgetreden. Het kan ook voorkomen dat het LBB of een bestuursorgaan geheel zelfstandig tot de conclusie komt dat iemand vermoedelijk een strafbaar feit heeft gepleegd. In de praktijk zijn veroordelingen vanzelfsprekend wel van groot belang.

3.2 Veroordelingen

Als sprake is van een veroordeling dan kan het desbetreffende strafbare feit bij de gevaarsbeoordeling worden betrokken. De Wet Bibob merkt veroordelingen aan als ‘feiten en omstandigheden die erop wijzen’ dat iemand een strafbaar feit heeft begaan.

⁹ Artikel 3, tweede lid, sub a, en derde lid, sub a, van de Wet Bibob.

Voor de gevaarsbeoordeling maakt het verder niet uit of een veroordeling onherroepelijk is of niet. Ook van niet-onherroepelijke veroordelingen staat de juistheid niet ter discussie in een Bibob-procedure. Eventuele beroepsgronden hoeven dus ook niet beoordeeld te worden.¹⁰

De onschuldpresumptie wordt overigens niet geschonden als niet-onherroepelijke veroordelingen aan de motivering van een gevaar ten grondslag worden gelegd. Het is namelijk niet nodig om te beweren dat (vaststaat dat) de veroordeelde het desbetreffende strafbare feit heeft gepleegd. Het volstaat dat de veroordeelde veroordeeld is. Dit gegeven – de veroordeling – staat wel vast en mag bij de gevaarsbeoordeling betrokken worden.

3.3 Overige doorslaggevende afdoeningen

Naast veroordelingen zijn er ook andere ‘feiten en omstandigheden die erop wijzen’ dat iemand een strafbaar feit heeft begaan. Dit zijn gevallen waarin sprake is van een afdoening van de zaak waarbij (a) de rechter al heeft geoordeeld of (b) de verdachte geen (verder) rechtsmiddel tegen een sanctie heeft ingesteld. In die gevallen hoeven de achterliggende feiten en omstandigheden niet beoordeeld te worden. In de volgende gevallen is sprake van zo’n afdoening die ‘erop wijst’ dat iemand een strafbaar feit heeft begaan:

- een onherroepelijke strafbeschikking;
- een transactie die door de verdachte is voldaan;
- een onherroepelijke bestuurlijke boete;
- het oordeel van de bestuursrechter dat aan een (rechts)persoon terecht een bestuurlijke boete is opgelegd, ongeacht of de desbetreffende uitspraak onherroepelijk is of niet.¹¹

Ook in deze gevallen geldt dat er geen sprake is van schending van de onschuldpresumptie wanneer deze gevallen aan de motivering van een gevaar ten grondslag worden gelegd, zolang niet beweerd wordt dat (vaststaat dat) de veroordeelde het desbetreffende strafbare feit heeft gepleegd.¹²

3.4 Vermoedens

Strafbare feiten kunnen ook bij de beoordeling van het gevaar betrokken worden, als er (nog) geen sprake is van een veroordeling of een van de andere hierboven genoemde doorslaggevende afdoeningen. Dan is sprake van een vermoeden. De schriftelijke aanwijzingen hiervoor worden in de Wet Bibob aangeduid als ‘feiten en omstandigheden die doen vermoeden’ dat iemand een strafbaar feit heeft gepleegd. In de praktijk blijken deze feiten en omstandigheden vaak uit informatie van de politie,

¹¹ Vanzelfsprekend is hierbij wel van belang dat een uitspraak van een hogere rechter een eerdere uitspraak kan vernietigen.

¹² In geval van een onherroepelijke strafbeschikking is sprake van een bestraffing die op de vaststelling van schuld aan een strafbaar feit is gebaseerd, zodat de onschuldpresumptie hierbij strikt genomen niet geldt.

¹⁰ ECLI:NL:RVS:2009: BJ8931 en
ECLI:NL:RVS:2012: BW5279.

het OM, de Belastingdienst en andere inspecties en opsporingsdiensten.

3.4.1 Ernst van het vermoeden

Voor zover sprake is van ‘feiten en omstandigheden die doen vermoeden’ kan in een besluit of Bibob-advies niet worden volstaan met een weergave van dit bewijs. De ernst van het vermoeden moet dan ook expliciet beoordeeld worden. In andere woorden: het LBB en bestuursorganen moeten uitleggen waarom het bewijs tot de conclusie leidt dat de vermoedens zo sterk zijn dat ernstig gevaar bestaat.

De bewijslast bij deze beoordeling is minder streng dan in het strafrecht. Het LBB beoordeelt – in afnemende sterkte – of sprake is van:

- **een ernstig vermoeden of**
- **een redelijk ernstig vermoeden.**

Voor een ernstig gevaar is minimaal een ernstig vermoeden vereist, of een afdoening die ‘erop wijst’ dat iemand een strafbaar feit heeft gepleegd. Op grond van enkel redelijk ernstige vermoedens kan dus geen ernstig gevaar aangenomen worden. Als een vermoeden zwakker is dan ‘redelijk ernstig’, dan wordt de desbetreffende verdenking verder geheel buiten beschouwing gelaten.

3.4.2 Zelfstandige inhoudelijke beoordeling

Uitgangspunt bij deze beoordeling is dat het LBB die zelfstandig uitvoert. Dat houdt in principe in dat het LBB zelf een inhoudelijk oordeel vormt aan de hand van de

desbetreffende dossiers. Hetgeen inspecties, handhavers, politie en het OM hebben beschreven over hun waarnemingen en feitelijke constatering is daarbij vaak van groot belang. De gevolgtrekkingen, oordelen en beslissingen (of het uitblijven daarvan) van deze instanties zijn dat doorgaans echter niet. Dit houdt bijvoorbeeld in dat ook wanneer het OM een zaak heeft geseponeerd, dit niet in de weg staat aan het motiveren van een vermoeden ten aanzien van dat feit. Dit volgt uit artikel 3a, tweede lid, van de Wet Bibob. Sinds de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet Bibob per 1 augustus 2020 kunnen ook bewijssepoten (weer) in de beoordeling worden betrokken. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) verwoordde dit als volgt:

“De burgemeester heeft bij de toepassing van artikel 3 van de Wet BIBOB een eigen, bestuursrechtelijke verantwoordelijkheid, die los staat van de verantwoordelijkheid van de met strafvervolging en strafoplegging belaste organen.”¹³

3.4.3 Doorslaggevende afdoening bij vermoedens

Op het beschreven uitgangspunt bestaan wel enkele belangrijke uitzonderingen. Ook dit zijn gevallen waarin (a) de rechter al heeft geoordeeld of (b) de verdachte geen (verder) rechtsmiddel tegen een sanctie heeft ingesteld. Dan hoeven de achterliggende feiten en omstandigheden niet beoordeeld te worden. Enerzijds bestaat al een ernstig vermoeden als:

¹³ ECLN:NL:RVS:2006: AZ2786.

- de verdachte een transactie heeft geaccepteerd of deels heeft voldaan;
- een onherroepelijke herstelsanctie¹⁴ is opgelegd voor een bestuurlijk beboetbaar of strafrechtelijk strafbaar feit ;
- de bestuursrechter in een procedure met betrekking tot een herstelsanctie heeft geoordeeld dat een (rechts)persoon een bestuurlijk beboetbaar of strafrechtelijk strafbaar feit heeft begaan, ongeacht of de desbetreffende uitspraak onherroepelijk is of niet.

Anderzijds volgt er ook geen inhoudelijke beoordeling van de achterliggende feiten en omstandigheden als op voorhand duidelijk is dat het vermoeden op procedurele gronden niet aan de motivering van een gevaar ten grondslag gelegd kan worden.¹⁵ Hiervan is sprake als:

- de vervolging heeft geresulteerd in een vrijspraak of ontslag van alle rechtsvervolging, ongeacht of dit oordeel onherroepelijk is of niet;¹⁶
- de bestuursrechter heeft geoordeeld dat iemand een bestuurlijk beboetbaar feit niet heeft begaan, ongeacht of de desbetreffende uitspraak onherroepelijk is of niet.

3.4.4 Onschuldpresumptie

Als het voorgaande zorgvuldig wordt

toegepast, levert dat geen schending op van de onschuldpresumptie. Als de onschuldpresumptie al van toepassing is in een Bibob-procedure (dat is niet altijd het geval), dan is het over het algemeen namelijk nog steeds toegestaan om een vermoeden te uiten dat iemand een strafbaar feit heeft begaan.¹⁷

Het uiten van vermoedens is wel in strijd met de onschuldpresumptie, als de desbetreffende (rechts)persoon onherroepelijk is vrijgesproken of ontslagen van alle rechtsvervolging. Maar, zoals hiervoor is aangegeven, in dergelijke gevallen betreft het LBB het desbetreffende vermoeden verder ook niet bij de gevaarsbeoordeling.

¹⁴ Hierbij kan gedacht worden aan een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang.

¹⁵ Er kan nog wel een ernstig vermoeden bestaan dat (a) iemand anders het desbetreffende strafbare feit heeft gepleegd of (b) een strafbaar feit is gepleegd.

¹⁶ ECLI:NL:RVS:2012:BW5278 en ECLI:NL:RVS:2012:BW5279.

¹⁷ ECLI:NL:RVS:2015:331.

4 Subjecten

4.1 De vier Bibob-relaties

Vanzelfsprekend worden bij een Bibob-onderzoek de strafbare feiten betrokken die de betrokkene al dan niet vermoedelijk zelf heeft gepleegd. Kenmerkend voor de Wet Bibob is echter dat een vergunning ook geweigerd of ingetrokken kan worden, omdat een ander dan de betrokkene (vermoedelijk) strafbare feiten heeft gepleegd, zelfs als de betrokkene zelf van onbesproken gedrag is. Daarvoor is vereist dat de betrokkene in een 'Bibob-relatie' staat tot die andere (rechts)persoon. Deze relaties staan uitputtend opgesomd in artikel 3, vierde lid van de Wet Bibob.

De belangrijkste Bibob-relaties betreffen de (rechts)personen die:

- direct of indirect zeggenschap hebben over de betrokkene;
- direct of indirect leiding geven aan de betrokkene;
- direct of indirect vermogen verschaffen aan de betrokkene; en
- in een zakelijk samenwerkingsverband staan tot de betrokkene.

Als er een Bibob-relatie is, dan is dat niet altijd voldoende om de (vermoedelijk) door die relatie gepleegde strafbare feiten en het daarmee verkregen voordeel volledig mee te wegen bij de gevaarsbeoordeling. Bij de beoordeling van het gevaar wordt de aard van de relatie ook

gewogen. Deze beoordeling kan ertoe leiden dat strafbare feiten en voordeel minder zwaar meewegen of helemaal niet aan de motivering van een gevaar ten grondslag gelegd worden. Daarbij kan het ook een verschil zijn of het om het gevaar op de A- dan wel B-grond gaat. Bij de B-grond kan de aard van de strafbare feiten daarbij bijvoorbeeld ook weer een rol spelen.

Van belang is nog dat een betrokkene in meerdere relaties tot dezelfde (rechts-)persoon kan staan. Verder staan betrokkenen in de praktijk vaak tot meerdere (rechts)personen in een relevante Bibob-relatie. Zeker bij concerns kan een Bibob-onderzoek op een groot aantal subjecten toezien. Hieronder worden de genoemde relaties afzonderlijk op hoofdlijnen besproken.

4.2 Zeggenschap

De Bibob-relatie 'zeggenschap' kan alleen voorkomen als de betrokkene een rechtspersoon is. De (rechts)personen die zeggenschap hebben over deze betrokkene zijn om te beginnen vaak de aandeelhouders. Daarnaast vallen ook leden van een vereniging vaak in deze categorie. Zowel bij de aandeelhouders als bij de genoemde leden bestaat de zeggenschap in ieder geval uit hun stemrecht. Als de betrokkene een stichting is, dan hebben de bestuurders

zeggenschap. Verder kunnen andere specifieke feiten en omstandigheden tot de conclusie leiden dat er zeggenschap is over de betrokkene. Denk daarbij bijvoorbeeld aan religieuze leiders en personen die via certificaten inzake aandelen invloed uit kunnen oefenen.

In principe worden alle strafbare feiten die (vermoedelijk) zijn gepleegd door een zeggenschaphebbende volledig meegewogen bij de beoordeling van het gevaar op zowel de A-grond als B-grond. Een uitzondering kan gemaakt worden bij (zeer) geringe zeggenschap. Als daarvan sprake is, kunnen strafbare feiten en voordeel minder zwaar worden meegewogen of geheel buiten beschouwing worden gelaten. Specifiek bij de B-grond kunnen geweldsdelicten en verboden wapenbezit soms minder zwaar meewegen. Dit is met name het geval als een aandeelhouder deze feiten (vermoedelijk) heeft begaan, maar persoonlijk nooit direct bij de vergunningsactiviteiten betrokken of aanwezig is.

4.3 Leiding

De Bibob-relatie 'leiding' kan ook alleen voorkomen als de betrokkene een rechtspersoon is. De voornaamste categorie leidinggevendenden is die van bestuurders. In uitzonderlijke gevallen kunnen specifieke feiten en omstandigheden tot de conclusie leiden dat iemand anders feitelijk leiding geeft aan de betrokkene. Dit zijn bijvoorbeeld zogenaamde stroman- of katvangerconstructies.

Bedrijfsleiders en personen die op een vergunning als leidinggevendenden staan vermeld, kwalificeren overigens niet als leidinggevendende in de zin van de Wet Bibob. Zij geven leiding aan een onderneming of in een inrichting, niet aan een rechtspersoon. Deze functies kwalificeren dan weer wel als het hieronder beschreven zakelijk samenwerkingsverband.

In principe worden alle strafbare feiten die een leidinggevendende (vermoedelijk) heeft gepleegd meegewogen bij de beoordeling van het gevaar op zowel de A- als B-grond. Gezien de aard van de functie komen uitzonderingen hierop nagenoeg niet voor. Een uitzondering wordt ook bij leidinggevendenden nog wel gemaakt voor strafbare feiten zoals geweldsdelicten en verboden wapenbezit. Voor zover deze feiten (vermoedelijk) zijn begaan door een bestuurder die bijvoorbeeld nooit direct bij de vergunningsactiviteiten betrokken of aanwezig is, worden ze niet meegewogen bij de B-grond.

4.4 Vermogen verschaffen

Onder 'vermogen verschaffen' vallen verschillende financiële en economische relaties. Er is in ieder geval sprake van vermogensverschaffing door (rechts) personen die:

- een lening aan de betrokkene verstrekt hebben;
- een onderneming of andere goederen op afbetaling aan de betrokkene geleverd hebben;

- geld of andere goederen aan de betrokkene geschonken hebben;
- een schuld van de betrokkene kwijtgescholden hebben; of
- aandelenkapitaal bij de betrokkene gestort hebben.

Deze relaties blijven actueel totdat volledig is afbetaald, voor gelijke waarde is terug geschonken of alle aandelen overgedragen zijn.

De weging van de strafbare feiten die een vermogensverschaffer (vermoedelijk) gepleegd heeft, is gevarieerder dan bij zeggenschaphebbenden en leidinggevenden het geval is. Dit is onder andere afhankelijk van:

- *De waarde van het verschaft vermogen*
Iemand die een klein bedrag verschaft, is in principe minder relevant dan een grotere financier.
- *Het moment waarop voordeel is behaald*
Als het voordeel is behaald voordat het vermogen is verschaft, dan is dat relevanter dan wanneer het vermogen daarvoor al verschaft is.
- *De aard van de strafbare feiten*
Bij de beoordeling van het gevaar op de B-grond zijn met name financiële antecedenten zoals witwassen en ondergronds bankieren relevant.

4.5 Zakelijk samenwerkingsverband

Het begrip ‘zakelijk samenwerkingsverband’ is in de Wet Bibob geïntroduceerd om katvanger- en stromanconstructies te ondervangen, maar omvat meer dan alleen

dergelijke schijnconstructies.¹⁸ De verscheidenheid aan gevallen die onder deze kwalificatie valt is groot. Er moet in ieder geval sprake zijn van:

- een zakelijke relatie;
- die gericht is op samenwerking of waarbinnen samengewerkt wordt;
- die een zeker duurzaam en structureel karakter heeft.

Zakelijke samenwerkingsverbanden kunnen gebruikelijke constructies zijn en hoeven op zich niet verdacht te zijn.¹⁹ Ook is bijvoorbeeld niet vereist dat degene tot wie de betrokkene in een zakelijk samenwerkingsverband staat, invloed heeft op de betrokkene of een aandeel van de winst ontvangt.²⁰

Soms is een zakelijk samenwerkingsverband eenvoudig. Zo staan leidinggevenden of beheerders die op vergunningen vermeld staan daarmee al in een zakelijk samenwerkingsverband tot de betrokkene. Dat geldt ook voor bedrijfsleiders. In de praktijk bestaan zakelijke samenwerkingsverbanden doorgaans echter vaak uit een constellatie van meerdere factoren.

Die factoren kunnen toezien op het vestigingspand in kwestie, vertegenwoordiging door de desbetreffende derde of samenwerking in andere ondernemingen, maar kunnen bijvoorbeeld ook financieel of zelfs privé van aard zijn.

¹⁸ ECLI:NL:RVS:2010:BN0469.

¹⁹ ECLI:NL:RVS:2011:BR2279.

²⁰ ECLI:NL:RVS:2017:1218 en ECLI:NL:RBSHE:2012:BX7866.

De verscheidenheid die bestaat aan zakelijke samenwerkingsverbanden, brengt ook met zich mee dat de weging van strafbare feiten en het daarmee verkregen voordeel varieert. Bij de beoordeling van het gevaar op de B-grond kan ook de aard van de strafbare feiten van invloed zijn. Hier zal niet tot in detail op alle verschillen in worden gegaan. Ter illustratie kunnen wel de volgende voorbeelden gegeven worden.

- *Legale samenwerking elders*
Als de samenwerking legaal is, exclusief plaatsvindt in een andere onderneming en die onderneming geheel losstaat van de vergunningsactiviteiten, dan worden de antecedenten van de (rechts)persoon in kwestie in principe niet zwaar meegewogen. Een dergelijk zakelijk samenwerkingsverband kan dan geen ernstig gevaar opleveren.
- *Bedrijfsleiders, leidinggevend en beheerders*
De antecedenten van een bedrijfsleider of op de vergunning vermelde leidinggevende/beheerder van de onderneming in kwestie wegen in principe wel zwaar mee bij de gevaarsbeoordeling.
- *Gemeenschap van goederen*
Als zij in gemeenschap van goederen getrouwd zijn, dan staan echtgenoten tot elkaar in een samenwerkingsverband. Bij de beoordeling van de A-grond kunnen alle door een echtgenoot (vermoedelijk) gelegeerde strafbare feiten en de daarmee behaalde voordelen dan zwaar worden meegewogen. Bij de

B-grond kan de weging van strafbare feiten die zijn begaan door een echtgenoot of partner ook afhangen van de aard van die strafbare feiten.

- *Concerns*
Het kan voorkomen dat een rechtspersoon een concern vormt met dochter-, zuster- en/of moedermaatschappijen. Afhankelijk van de exacte concernrelaties kan er een zakelijk samenwerkingsverband met de verschillende concernleden bestaan dat ertoe leidt dat alle antecedenten van deze concernleden zwaar meewegen bij de beoordeling van het gevaar.

4.6 Indirecte relaties

Zeggenschap hebben, leiding geven en vermogen verschaffen kan ook indirect plaatsvinden. Dit is in principe net zo relevant als de directe verschijningsvormen van deze relaties. Het gaat om bijvoorbeeld:

- De directeur van een moedermaatschappij of management-bv die bestuurder is van de betrokken besloten vennootschap. Deze directeur is indirect leidinggevende.
- De aandeelhouder van een houdstermaatschappij die aandelen heeft van de betrokken bv. Deze aandeelhouder is (a) indirect zeggenschaphebbende en (b) gezien het gestorte aandelenkapitaal ook indirect vermogensverschaffer.
- De financier van iemand die een geldlening aan de betrokkene heeft verstrekt. Deze financier is indirect vermogensverschaffer van de betrokkene.

Het maakt hierbij in principe verder niet uit hoeveel schakels er in een zeggenschaps-, leidings- of financieringsketen zitten. Daardoor kan een Bibob-onderzoek zich ongeacht het aantal tussenliggende rechtspersonen ook altijd op de natuurlijke personen achter een onderneming richten.

4.7 Verbroken relaties

Hierboven is telkens uitgegaan van Bibob-relaties die ten tijde van beoordeling nog bestaan. Op grond van artikel 3, vierde lid, onderdeel c, van de Wet Bibob is het echter ook mogelijk om verbroken (niet-actuele) relaties bij de gevaarsbeoordeling te betrekken. Niet alle verbroken relaties zijn echter even relevant.

Het verbreken van alle banden met personen die (vermoedelijk) strafbare feiten hebben gepleegd, kan wel leiden tot een vermindering van het gevaar.

Maar de aard van de verbroken relatie en bijkomende omstandigheden kunnen er dus ook toe leiden dat een verbroken relatie nog steeds een ernstig gevaar oplevert. Een voorbeeld is de erfenis van een erflater die groot crimineel voordeel heeft behaald. Een ernstig gevaar kan ook bestaan als in het verleden op criminele wijze is samengewerkt of als de betrokkene en de (rechts)persoon in kwestie in het verleden samen bij een verhullingsconstructie betrokken zijn geweest.

5 De A-grond

De hiervoor beschreven criteria zijn van toepassing op zowel de A- als B-grond. Er bestaan ook verschillen tussen beide gronden. Voor de A-grond geldt: hoe groter het criminele voordeel, des te groter het gevaar. Dit betreft immers de kans dat een vergunning mede gebruikt zal worden om criminele voordelen te benutten. Hieronder komt aan bod welke criteria specifiek voor de A-grond van belang zijn.

5.1 Grootte van het criminele voordeel

Criminele voordelen worden in de Wet Bibob omschreven als ‘uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen, op geld waardeerbare voordelen’. Artikel 3, tweede lid, aanhef en sub d, van de Wet Bibob bepaalt expliciet dat de grootte van deze voordelen bij de gevaarsbeoordeling betrokken moet worden.

De definitie van het begrip ‘voordeel’ is hierbij dus van groot belang. Dit is in feite een boekhoudkundige grootheid. In het kader van de Wet Bibob wordt voordeel als volgt gedefinieerd.

Voordeel is de waarde waarmee het vermogen van een (rechts)persoon als gevolg van een strafbaar feit (a) is toegenomen of (b) in de vorm van besparing van kosten niet is afgenomen.

Voordeel is dus een vermogensverschil ten opzichte van de hypothetische situatie dat het strafbare feit niet gepleegd zou zijn. Als zodanig dient het onderscheiden te worden van begrippen als voorwerp, bezit en eigendom. Voor de conclusie dat er voordeel is, is niet vereist dat er nog voorwerpen zijn of ooit zijn geweest die het voordeel belichamen.

5.1.1 Mogelijke conclusies

Voor de weigering of intrekking van een vergunning op de A-grond is niet vereist dat het voordeel tot een exact bedrag berekend of ingeschat wordt.²¹ Om een ernstig gevaar te concluderen is wel vereist dat aannemelijk is dat het voordeel daarvoor groot genoeg is. Het LBB beoordeelt in afnemende grootte of sprake is van:

- **zeer groot voordeel;**
- **groot voordeel; of**
- **redelijk groot voordeel.**

Indien hieraan concrete bedragen of inschattingen van voordeel gekoppeld kunnen worden, geldt dat het LBB voordeelsbedragen vanaf € 2.500,- tot en met € 7.500,- aanmerkt als een redelijk groot voordeel, bedragen tussen € 7.500,- tot en met € 50.000,- leiden tot het

²¹ Het College van Beroep voor het bedrijfsleven heeft in een uitspraak d.d. 25 juli 2013 (ECLI:NL:CBB:2013:94) overwogen dat er een “aanzienlijk voordeel is verkregen”, terwijl “het exacte voordeel niet is vast te stellen”.

aannemen van een groot voordeel en bij meer dan € 50.000,- is het LBB van oordeel dat dit een zeer groot voordeel betreft.

Voor een ernstig gevaar op de A-grond is minimaal een groot voordeel vereist. Zonder groot voordeel kan dus geen ernstig gevaar op de A-grond aangenomen worden. Als het voordeel minder dan redelijk groot is, is er geen sprake van een gevaar op de A-grond.

Het voorgaande brengt overigens ook met zich mee dat strafbare feiten waarmee geen voordeel behaald kan worden, helemaal niet van belang zijn voor de A-grond.

5.1.2 *Indicatoren*

De grootte van het voordeel kan bepaald worden met verschillende methoden en aan de hand van verschillende indicatoren. Zo kan de grootte van het voordeel afgeleid worden uit de grootte van onverklaarbaar vermogen en/of inkomen. Het is ook mogelijk om naar de opbrengsten en kosten van een concreet strafbaar feit te kijken. In de praktijk zijn dan onder andere de volgende indicatoren van belang:

- de duur van iemands betrokkenheid bij strafbare feiten;
- de professionaliteit van die activiteiten, zoals kan blijken uit de aanwezigheid van technische hulpmiddelen in een hennepplantage;
- de grootschaligheid van die activiteiten, zoals kan blijken uit het aantal planten in een hennepplantage;

- de waarde van betrokken goederen, bijvoorbeeld van gestolen levensmiddelen of luxe voertuigen.

In sommige gevallen zijn er verder al berekeningen van het voordeel beschikbaar. Dat betreft dan bijvoorbeeld door de rechter opgelegde ontnemingsmaatregelen, fiscale naheffingen en terugvorderingen van uitkeringsinstanties.

5.1.3 *Afname van voordeel*

Eenmaal behaald voordeel blijft in principe bestaan. Voordeel wordt bijvoorbeeld niet minder groot door enkel verloop van tijd en het wordt ook niet minder relevant doordat het geconsumeerd zou zijn.²²

Toch zijn er wel omstandigheden die eenmaal gerealiseerd voordeel kunnen doen verminderen of zelfs geheel teniet kunnen doen. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- ontnemingsmaatregelen;
- fiscale navorderingen en naheffingen;
- boetes of transacties;
- teruggevorderde uitkeringen;
- schadevergoedingen aan benadeelde partijen.

Voor zover deze vorderingen daadwerkelijk betaald zijn, wordt het desbetreffende voordeel geacht verminderd te zijn. Het desbetreffende voordeel wordt vaak ook geacht verminderd te zijn met de (rest-) waarde van roerende goederen als deze in beslag genomen, verbeurd verklaard of

²² ECLI:NL:RVS:2015:2226 en ECLI:NL:HR:1996:ZD0338.

aan het verkeer onttrokken zijn.²³

Als het voordeel op een van deze manieren verminderd is, is het de vraag hoeveel voordeel resteert. Het resterende voordeel kan op de gebruikelijke manier een gevaar opleveren.

5.2 Tijdsverloop

Voor het gevaar op de A-grond is tot slot ook van belang hoeveel tijd is verstreken sinds de realisatie van de beschreven voordelen. Dit is een criterium dat niet direct genoemd wordt in artikel 3 van de Wet Bibob, maar een criterium dat op jurisprudentie is gebaseerd. De Afdeling heeft namelijk het volgende geoordeeld:

“3.4. De burgemeester stelt in navolging van het LBB terecht dat voordeel dat is behaald met criminele activiteiten in beginsel deel blijft uitmaken van het vermogen zolang dit niet door bijvoorbeeld een ontnemingsmaatregel aan het vermogen is onttrokken. Dit neemt niet weg dat de Afdeling met de rechtbank van oordeel is dat tijdsverloop onder omstandigheden dient te worden meegenomen in de beoordeling omdat het rechtstreekse verband tussen het verkregen voordeel en de benutting daarvan in de loop van de tijd kan afnemen.”²⁴

Voordeel wordt op zich dus niet minder

met verloop van tijd, maar het kan wel minder relevant worden al naar gelang meer tijd verstrijkt. In beginsel geldt dat hoe recenter het voordeel is gerealiseerd, hoe eerder sprake is van een ernstig gevaar. Daarbij geldt dat voordeel langer van belang blijft, naarmate dat voordeel groter is. Een groot voordeel levert dus niet altijd een ernstig gevaar op. Uit de rechtspraak kan opgemaakt worden dat een voordeel van € 22.500,- meer dan twaalf jaar later geen ernstig gevaar meer oplevert.²⁵ Volgens het LBB bestaat er in ieder geval nog wel een ernstig gevaar als iemand minder dan vijf jaar geleden meer dan € 10.000,- voordeel heeft behaald.

Voor de duidelijkheid: deze beoordeling van het tijdsverloop gaat over de vraag hoe strafbare feiten bij de gevaarsbeoordeling meewegen. Dit moet onderscheiden worden van de vraag of informatie bij de gevaarsbeoordeling betrokken mag worden. De Afdeling heeft namelijk herhaaldelijk overwogen dat (justitiële) registraties gebruikt mogen worden zolang ze nog niet uit de (justitiële) registers verwijderd zijn.²⁶

5.3 Integrale gevaarsbeoordeling

Hiervoor zijn de verschillende criteria voor een ernstig gevaar op de A-grond telkens afzonderlijk besproken. Of uiteindelijk een ernstig gevaar bestaat, kan pas bepaald

²³ Na vermindering kan een strafbaar feit per saldo tot een verlies geleid hebben, bijvoorbeeld als naast een ontnemingsmaatregel ook een boete is betaald. Van belang daarbij is dat het verlies uit het ene strafbare feit niet in mindering gebracht wordt op het voordeel van een ander strafbaar feit.

²⁴ ECLI:NL:RVS:2015:2226.

²⁵ ECLI:NL:RVS:2015:2226 i.c.m. ECLI:NL:RBGEL:2014:4464.

²⁶ ECLI:NL:RVS:2009:BJ1892 en ECLI:NL:RVS:2014:1993.

worden als al deze factoren ook in onderlinge samenhang beoordeeld worden. Als aan alle elementen is voldaan, dan bestaat over het algemeen een ernstig gevaar.

Overzicht A-grond

1. Dat een strafbaar feit is gepleegd, daarvoor moet sprake zijn van:
  - a. een afdoening die erop wijst dat iemand een strafbaar feit heeft gepleegd of
  - b. een ernstig vermoeden dat iemand een strafbaar feit heeft gepleegd.
2. Het strafbare feit moet zijn gepleegd door:
  - a. de betrokkene of
  - b. een (rechts)persoon die in een relevante Bibob-relatie tot de betrokkene staat.
3. Uit dat strafbare feit moet een groot voordeel verkregen of te verkrijgen zijn en nog resteren.
4. Na de realisatie van dat voordeel mag niet te veel tijd verstreken zijn.

6 De B-grond

Het gevaar op de B-grond betreft de kans dat met gebruik van de vergunning strafbare feiten gepleegd zullen worden. De in hoofdstukken 3 en 4 beschreven criteria zijn ook van toepassing op deze grond. Maar dit gevaar is ook deels afhankelijk van andere factoren dan voor de A-grond gelden. De hoofdgedachte is: hoe meer relevante feiten, des te groter het gevaar. Hieronder komen de criteria aan bod die specifiek voor de B-grond van belang zijn.

6.1 Samenhang-criterium

Of een strafbaar feit van belang is voor het gevaar op de B-grond is afhankelijk van de aard van dat feit en/of de context waarin het gepleegd is. In artikel 3, derde lid, sub a, van de Wet Bibob is namelijk het ‘samenhang-criterium’ opgenomen. Letterlijk vereist dit criterium dat strafbare feiten “zijn gepleegd bij activiteiten die overeenkomen of samenhangen met activiteiten waarvoor de beschikking wordt aangevraagd dan wel is gegeven”. In de jurisprudentie heeft het samenhang-criterium een ruimere betekenis gekregen dan uit een strikte lezing van deze wettekst volgt.

Er zijn drie varianten waarop voldaan kan zijn aan het samenhang-criterium:

1. gepleegd bij
2. faciliteren
3. kwetsbaarheid

Zodra aan één van deze varianten van het samenhang-criterium is voldaan, zijn de desbetreffende strafbare feiten relevant voor het gevaar op de B-grond. Als aan geen van deze varianten is voldaan, dan leveren ze op de B-grond geen gevaar op. Hieronder worden de drie varianten apart besproken.

6.1.1 Gepleegd bij

De variant ‘gepleegd bij’ blijft het dichtst bij een letterlijke interpretatie van de wettekst. Het gaat om de context waarin eerder strafbare feiten zijn gepleegd. Aan het samenhang-criterium is voldaan als strafbare feiten daadwerkelijk zijn gepleegd bij activiteiten die overeenkomen of samenhangen met de vergunningsactiviteiten. Dit kan exact dezelfde activiteiten betreffen al dan niet op dezelfde locatie, soortgelijke activiteiten en activiteiten die “in elkaars verlengde liggen”.²⁷

Aan deze variant van het samenhang-criterium is bijvoorbeeld voldaan bij een café-exploitant die bij de exploitatie van zijn café belastingfraude heeft gepleegd. Mocht deze exploitant vervolgens een vergunning aanvragen voor een andere horeca-inrichting, dan is in dat geval ook aan deze variant voldaan. Als de fraude echter gepleegd zou zijn met betrekking

²⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 1999–2000, 26 883, nr. 3, p. 62.

tot bijvoorbeeld een erfenis, dan is gezien de privécontext in principe niet aan deze variant voldaan.

6.1.2 Faciliteren

De tweede variant van het samenhang-criterium, 'faciliteren', is minder direct terug te voeren op de letterlijke wettekst, maar inmiddels vele malen geaccepteerd in de jurisprudentie. De Afdeling verwoordde dit in 2009 als volgt:

*“Voldoende samenhang bestaat tussen de exploitatie van een café en de strafbare feiten waarmee [de betrokkene en diens broers] in verband worden gebracht, omdat de vergunning het plegen van deze strafbare feiten kan faciliteren.”*²⁸

Het gaat er dus om of het type strafbare feiten dat al gepleegd is, door de vergunning gefaciliteerd kan worden. Of deze mogelijkheid van facilitering bestaat, is afhankelijk van (a) de aard van de gepleegde strafbare feiten en (b) de aard van de betrokken vergunning.

De meeste ondernemingen kunnen bijvoorbeeld faciliterend zijn voor witwassen. En zolang er arbeid ingezet kan worden, is dat ook het geval voor mensenhandel, illegale tewerkstelling van buitenlanders of Arbo-overtredingen. Ten aanzien van verkeersovertredingen of belediging is over het algemeen weer niet aan deze

variant van het samenhang-criterium voldaan. Verder hangt het vaak af van de specifieke combinatie tussen het strafbare feit en de vergunningactiviteit in kwestie. Zo kunnen drugsdelicten over het algemeen wel gefaciliteerd worden door horeca-vergunningen, maar vaak weer niet door bouwvergunningen.

6.1.3 Kwetsbaarheid

De derde variant – 'kwetsbaarheid' – kan gezien worden als een uitzondering. Ook deze variant gaat verder dan een letterlijke interpretatie van de wettekst. In 2009 oordeelde de Afdeling als volgt:

*“Delicten die gepaard gaan met geweld en intimidatie brengen niet alleen in intensiteit maar ook in omvang een groot risico met zich. De feitelijke context van activiteiten waarin deze zijn gepleegd, moet bij het beoordelen of is voldaan aan de in artikel 3, derde lid, aanhef en onder a, van de Wet BIBOB neergelegde eis van samenhang daarom ruim worden genomen. [...] Zoals ook in de memorie van toelichting op de Wet BIBOB is benadrukt, zijn de prostitutie- en horecabranche zeer kwetsbaar voor de door dergelijke delicten geschapen risico's. Voor zover niet sprake is van een zeer bijzondere, die branche evident vreemde context waarin die delicten zijn gepleegd - hetgeen zich in deze zaak niet voordoet -, is wegens die kwetsbaarheid aannemelijk dat de risico's van die delicten zich over die branche uitstrekken.”*²⁹

²⁸ ECLI:NL:RVS:2009:BJ2636. Zie tevens ECLI:NL:RVS:2010:BL1830 en ECLI:NL:RVS:2010:BN0469.

²⁹ ECLI:NL:RVS:2009:BJ1892. Zie ook: ECLI:NL:RVS:2013:CA2910.

Behalve bij delicten die gepaard gaan met geweld en intimidatie, is deze variant van het samenhang-criterium vooral van belang bij verboden wapenbezit.

6.2 Aantal strafbare feiten

Artikel 3, derde lid, onderdeel d, van de Wet Bibob bepaalt dat ook het aantal gepleegde strafbare feiten van belang is voor het gevaar op de B-grond. In beginsel geldt dat hoe groter het aantal strafbare feiten is, hoe eerder sprake is van een ernstig gevaar. Hierbij is echter ook de (duur van de) periode dat strafbare feiten zijn gepleegd van belang. Het langer plegen van één strafbaar feit kan ook een ernstig gevaar op leveren.

Het voorgaande brengt met zich mee dat een enkel kortdurend strafbaar feit – een echt incident – in principe geen ernstig gevaar op de B-grond oplevert. Als dat ene strafbare feit bijvoorbeeld gedurende twee weken is gepleegd, dan kan al wel sprake van een ernstig gevaar zijn. Verder is een aantal van drie strafbare feiten in ieder geval al groot genoeg om een ernstig gevaar op te kunnen leveren.

6.3 Tijdsverloop

Hoewel dit criterium niet expliciet in de Wet Bibob staat, wordt er bij de bepaling van de mate van gevaar op de B-grond ook rekening gehouden met het tijdsverloop. Uitgangspunt daarbij is de pleegdatum van een strafbaar feit (niet de datum van veroordeling). Hoe recenter iemand betrokken is geweest bij strafbare feiten,

des te groter is het gevaar. Omgekeerd geldt ook dat de oude antecedenten van iemand die al lange tijd van onbesproken gedrag is, minder relevant zijn. Als iemand meerdere strafbare feiten heeft gepleegd, is ook het tijdsverloop tussen die strafbare feiten van belang.

Tijd doorgebracht in detentie maakt verder niet dat strafbare feiten minder relevant worden. Van belang is dat iemand heeft laten zien dat hij geen strafbare feiten meer heeft gepleegd, terwijl hij zich vrij in de samenleving heeft kunnen bewegen.

Als er vijf jaar of minder is verstreken dan is dat in ieder geval nog voldoende recent om een ernstig gevaar op te leveren.

Als detentietijd buiten beschouwing latend meer dan zes jaar is verstreken, bestaat er in principe geen ernstig gevaar meer.

Als het tijdsverloop daar tussen ligt, dan zijn onder andere de aard, ernst, omvang, duur en het aantal van de strafbare feiten van (extra) belang.

6.4 Integrale gevaarsbeoordeling

Hiervoor zijn de verschillende criteria voor een ernstig gevaar op de B-grond telkens afzonderlijk besproken. Of uiteindelijk een ernstig gevaar bestaat, kan pas bepaald worden als al deze factoren ook in onderlinge samenhang beoordeeld worden. Als aan alle elementen is voldaan, dan bestaat over het algemeen een ernstig gevaar.

Overzicht B-grond

1. Dat een strafbaar feit is gepleegd, daarvoor moet sprake zijn van:
  - a. een afdoening die erop wijst dat iemand een strafbaar feit heeft gepleegd of
  - b. een ernstig vermoeden dat iemand een strafbaar feit heeft gepleegd.

2. Het strafbare feit moet zijn gepleegd door:
  - a. de betrokkene of
  - b. een (rechts)persoon die in een relevante Bibob-relatie tot de betrokkene staat.

3. Gezien de aard of context van het strafbare feit moet aan het samenhang-criterium zijn voldaan.

4. Er moet sprake zijn van:
  - a. meerdere strafbare feiten of
  - b. een strafbaar feit dat gedurende een periode is gepleegd.

5. Na het plegen van de strafbare feiten mag niet te veel tijd zijn verstreken.

Voorbeeldcasus: Café Ons Dorp

De feiten en omstandigheden

Jan van Gelderen is een horeca-ondernemer in Maasdorp. Hij is directeur en enig aandeelhouder van JvG Holding bv. Deze bv exploiteert onder de naam Café Ons Dorp al jaren een café in Maasdorp. De laatste jaren draait het café minder goed en lopen de inkomsten van Jan van Gelderen sterk terug. Gewend aan een hoog uitgavenpatroon besluit Jan de hennephandel in te gaan.

Op 1 juni 2019 komt bij de gemeente Maasdorp een aanvraag binnen voor de verlenging van de drank- en horecaverunning voor Café Ons Dorp. De behandelende medewerker van de afdeling vergunningen raadpleegt hierop het Justitiële Documentatie Systeem (JDS). JvG Holding bv heeft geen antecedenten, maar op naam van Jan blijken wel twee registraties te staan:

- Jan heeft een boete van € 650,- gehad voor een verkeersovertreding op 12 april 2019.
- Jan is tot 180 uur taakstraf veroordeeld voor hennepsteelt in de periode vanaf 1 februari 2017 tot en met 20 december 2017. Hiervoor is ook een ontnemingsmaatregel opgelegd van € 20.000,-. Jan is tegen deze uitspraken in hoger beroep gegaan.

De burgemeester vraagt vervolgens een advies aan bij het LBB. De behandelende onderzoeker van het LBB ontvangt tijdens het onderzoek ook nog relevante processen-verbaal van de politie. Toen Jan op 12 april 2019 werd staande gehouden, heeft de politie ook nog drie kilogram hennep in zijn auto aangetroffen. Tijdens het daarop volgende verhoor bekende Jan dat het zijn hennep is, maar weigerde hij verder te verklaren. Een doorzoeking van zijn woning en het café leverden verder geen sporen van hennepsteelt op.

De gevaarsbeoordeling

Het LBB brengt op 1 september 2019 advies uit aan de burgemeester van Maasdorp. De conclusie luidt dat ernstig gevaar bestaat dat de (aangevraagde) vergunning gebruikt zal worden om criminele voordelen te benutten (de A-grond) en om strafbare feiten te plegen (de B-grond). Dit advies is als volgt onderbouwd.

Strafbare feiten

Jan is veroordeeld voor hennepsteelt. Dat deze veroordeling nog niet onherroepelijk is, maakt verder geen verschil. Daarnaast bestaat er een vermoeden dat Jan daarna ook nog drie kilogram hennep voorhanden heeft gehad. Dit vermoeden is ernstig, aangezien de hennep door de politie is aangetroffen en Jan heeft bekend.

Bibob-relatie

JvG Holding bv is in dit geval de betrokkene. Deze staat in relatie tot de strafbare feiten die Jan van Gelderen (vermoedelijk) heeft gepleegd, omdat Jan als directeur en enig aandeelhouder (a) leiding geeft aan, (b) zeggenschap heeft over en (c) vermogen verschaft aan de betrokkene.

A-grond

Er is een ernstig gevaar op de A-grond, omdat Jan een groot voordeel heeft behaald met de hennepsteelt. Uit de opgelegde ontnemingsmaatregel kan immers opgemaakt worden dat dit voordeel op zijn minst € 20.000,- bedraagt. Aangezien Jan in hoger beroep is gegaan, kan ook aangenomen worden dat deze maatregel nog niet is betaald en dit voordeel dus nog resteert. Het tijdsverloop is tot slot beperkt. Er is namelijk maar iets meer dan anderhalf jaar verstreken.

De latere verkeersovertreding en drugsvondst zijn voor de A-grond niet van belang. Ervan uitgaand dat de aangetroffen drugs in beslag genomen zijn, is met deze feiten namelijk geen voordeel behaald.

B-grond

Er bestaat een ernstig gevaar op de B-grond, omdat Jan (vermoedelijk) herhaaldelijk, langdurig en recent de Opiumwet heeft overtreden. Aan het samenhang-criterium is voldaan omdat een vergunning voor een café dergelijke strafbare feiten kan faciliteren.

De verkeersovertreding is niet van belang, omdat niet aan het samenhang-criterium is voldaan. Een vergunning voor het exploiteren van een café faciliteert verkeersovertredingen niet en verder is ook niet gebleken dat deze overtreding in het kader van die exploitatie is begaan.

7 Niet-relevante factoren

In de voorgaande paragrafen kwam aan bod welke criteria gelden voor de vaststelling van een ernstig gevaar op de A- en B-grond. Hieronder worden enkele factoren benoemd die niet van belang zijn voor de gevaarsbeoordeling.

7.1 Ernst van strafbare feiten

De ernst van strafbare feiten is in principe niet van invloed op de mate van gevaar. Strafbare feiten kunnen ongeacht hun ernst tot de conclusie leiden dat er een ernstig gevaar is. Dit volgt uit de opbouw van artikel 3 van de Wet Bibob. In artikel 3, eerste tot en met vierde lid, van de Wet Bibob wordt de ernst van strafbare feiten namelijk niet als een van de criteria genoemd. Daarbij komt dat de wetgever de begrippen ‘ernstig gevaar’ en ‘mate van gevaar’ enerzijds en ‘ernst van de strafbare feiten’ anderzijds in artikel 3, vijfde lid, van de Wet Bibob van elkaar heeft gescheiden.

Zoals in paragraaf 3.1 al is beschreven, brengt het voorgaande ook met zich mee dat niet alleen zware misdrijven en georganiseerde criminaliteit van belang zijn. Onder ‘strafbare feiten’ worden bij toepassing van de Wet Bibob immers ook strafrechtelijke overtredingen en bestuurlijk beboetbare feiten begrepen.

De wetgever verwoordde dit bij de totstandkoming van de Wet Bibob als volgt:

“Een reeks van overtredingen of enkele minder zware misdrijven, gepleegd door de belanghebbende, kan reeds aanleiding zijn om bijvoorbeeld een vergunning te weigeren.”³⁰

7.2 Omvang van de onderneming

De mate van gevaar is verder ook niet afhankelijk van de omvang van de betrokken onderneming. Het maakt voor het gevaar bijvoorbeeld niet uit:

- hoe groot de omzet van een onderneming is;
- hoe groot het aangewende vermogen is;
- hoeveel medewerkers voor een onderneming werkzaam zijn.

In artikel 3 van de Wet Bibob worden dergelijke omstandigheden niet als criteria voor de gevaarsbeoordeling benoemd.

7.3 Proportionaliteit van het besluit

Dat de ernst van de strafbare feiten en de omvang van een onderneming niet van invloed zijn op het gevaar, betekent nog niet dat deze omstandigheden niet van belang zijn voor het desbetreffende weigerings- of intrekingsbesluit.

³⁰ Tweede Kamer, vergaderjaar 1999–2000, 26 883, B 5, p. 5.

De mate van gevaar is namelijk niet de enige factor die bij de besluitvorming omtrent het weigeren of intrekken van een vergunning betrokken dient te worden.

Ook bij toepassing van de Wet Bibob moet namelijk een proportionaliteitsafweging gemaakt worden. De mate van gevaar kan daarbij gezien worden als de kans op of het risico van misbruik van een vergunning. De ernst van de feiten kan bij de B-grond gerelateerd worden aan de impact van dat misbruik.³¹ Dit risico en deze impact enerzijds dienen afgewogen te worden tegen de andere betrokken belangen bij de achterliggende vergunning. Die andere belangen kunnen onder meer afhankelijk zijn van de grootte van een onderneming. Het kan dus voorkomen dat sprake is van een ernstig gevaar, maar dat intrekking of weigering van een vergunning niet evenredig is.³² Het bestuursorgaan kan er dan voor kiezen de vergunning te verlenen of niet in te trekken, maar kan er ook voor kiezen om voorschriften aan de vergunning te verbinden die gericht zijn op het weg-nemen of beperken van het gevaar (zie hierover ook paragraaf 8.1).³³

Belangrijk is verder dat het LBB niet adviseert over de ernst van strafbare feiten of deze belangenafweging. Dat is bepaald

in artikel 9 van de Wet Bibob. Deze beoordelingen en afwegingen zijn voorbehouden aan het betrokken bestuursorgaan.

7.4 Wijze van misbruik

Voor een (ernstig) gevaar is verder ook niet vereist dat inzichtelijk is op welke wijze de vergunning misbruikt zal worden. Dit geldt zowel voor de A-grond als de B-grond. Een Bibob-onderzoek is een diepgaande en toekomstgerichte screening, geen toezicht of onderzoek enkel gericht op actueel misbruik van vergunningen.

Bij de A-grond is dus niet vereist dat inzichtelijk is hoe voordelen benut zijn of zouden kunnen worden. De constatering dat (sprake is van een ernstig vermoeden dat) een (rechts)persoon strafbare feiten heeft gepleegd en daarmee een groot financieel voordeel heeft verkregen, is al voldoende om te kunnen spreken van een ernstig gevaar dat de vergunning mede zal worden gebruikt om voordeel te benutten. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven verwoordde dit als volgt:

“Bureau Bibob noch verweerder hoeft aan te tonen op welke wijze crimineel vermogen is aangewend.”³⁴

Bij de B-grond hoeft ook niet inzichtelijk te zijn op welke manier de vergunning gebruikt zal worden om strafbare feiten te plegen. De constatering dat (sprake is van een ernstig vermoeden dat) een (rechts)

³¹ In artikel 3, vijfde lid, van de Wet Bibob is expliciet bepaald dat - voor zover sprake is van een ernstig gevaar op de B-grond - bij deze evenredigheidsbeoordeling rekening gehouden worden met de ernst van de strafbare feiten.

³² ECLI:NL:RVS:2019:350.

³³ Art. 3, zevende lid, van de Wet Bibob.

³⁴ ECLI:NL:CBB:2015:116.

persoon meerdere strafbare feiten of één langer durend strafbaar feit heeft gepleegd waarbij aan het samenhang-criterium is voldaan, is al voldoende om te kunnen spreken van een ernstig gevaar dat de vergunning mede zal worden gebruikt om strafbare feiten te plegen.

De Afdeling verwoordde dit als volgt:

“Ook faalt het betoog van [appellante] dat de burgemeester gehouden was nader onderzoek te doen naar de wijze waarop [appellante] en haar onderneming zouden worden gebruikt door [een derde] voor het plegen van strafbare feiten. De rechtbank heeft terecht en op goede gronden geoordeeld dat de burgemeester hiertoe niet is gehouden.”³⁵

---

³⁵ ECLI:NL:RVS:2008: BG3393.

8 Andere gronden

In het kader van de Wet Bibob bestaan nog enkele andere gronden om op te treden dan het hiervoor beschreven ernstige gevaar op de A- en B-grond. Deze komen hieronder aan bod

8.1 Mindere mate van gevaar

In plaats van een ernstig gevaar kan ook sprake zijn van een mindere mate van gevaar. Dit geldt zowel voor de A- als B-grond. Artikel 3, zevende lid, van de Wet Bibob bepaalt het volgende:

“Voorzover blijkt dat geen sprake is van ernstig gevaar als bedoeld in het eerste lid, kan het bestuursorgaan bij mindere mate van gevaar aan de beschikking voorschriften verbinden. Deze voorschriften zijn gericht op het wegnemen of beperken van dergelijk gevaar. Het bestuursorgaan heeft eenzelfde bevoegdheid indien sprake is van een ernstig gevaar waarbij de ernst van de strafbare feiten weigering of intrekking van de beschikking niet rechtvaardigt. Het bestuursorgaan kan een op grond van deze bepaling gegeven voorschrift wijzigen. Indien niet wordt voldaan aan een op grond van deze bepaling gegeven voorschrift, kan het bestuursorgaan de beschikking intrekken.”

De wetgever heeft geen criteria vastgesteld voor de afweging of zich een mindere mate van gevaar voordoet. In artikel 3 van de Wet Bibob zijn namelijk alleen de criteria voor de vaststelling van een ernstig gevaar voorgeschreven. Deze criteria kunnen – in

minder stringente vorm – ook toegepast worden bij een mindere mate van gevaar.³⁶ Wat het criterium tijdsverloop betreft, kunnen meer dan zes jaar geleden gepleegde strafbare feiten zo bijvoorbeeld nog wel een mindere mate van gevaar op de B-grond opleveren. Wat ook met enige regelmaat voorkomt, is dat de antecedenten van een voormalige Bibob-relatie een mindere mate van gevaar opleveren, omdat die relatie pas recent verbroken is. Van belang is echter om te onthouden dat ook andere criteria toegepast kunnen worden.

Indien een mindere mate van gevaar bestaat, hebben bestuursorganen slechts de bevoegdheid om voorschriften aan een vergunning te verbinden. Er is dan geen bevoegdheid om een vergunning in te trekken of te weigeren. De voorschriften moeten erop gericht zijn het gevaar weg te nemen of te beperken. Voorbeelden van voorschriften zijn:

- een verplichting om periodiek inzicht te geven in de boekhouding van de betrokken onderneming;
- een verbod op een (nieuw) dienstverband met een voormalige Bibob-relatie;
- een verbod op de aanwezigheid van een voormalige Bibob-relatie in niet voor het publiek toegankelijke delen van de inrichting;

³⁶ ECLI:NL:RVS:2015:3846.

- een algemeen verbod op zakelijke of financiële banden met een voormalige Bibob-relatie.

Wanneer een voorschrift niet wordt nageleefd, kan de beschikking worden ingetrokken.

8.2 Strafbaar feit ter verkrijging of behoud

Een zelfstandige grond om een vergunning in te trekken of te weigeren bestaat verder ook als ter verkrijging of behoud van een vergunning (vermoedelijk) een strafbaar feit is gepleegd. Artikel 3, zesde lid, van de Wet Bibob bepaalt het volgende:

“Eenzelfde bevoegdheid tot weigering dan wel intrekking als bedoeld in het eerste lid hebben bestuursorganen, indien feiten en omstandigheden erop wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat ter verkrijging of behoud van de aangevraagde dan wel gegeven beschikking een strafbaar feit is gepleegd.

De weigering dan wel intrekking vindt slechts plaats, indien deze tenminste evenredig is met, ingeval van vermoedens, de ernst daarvan en met de ernst van het strafbare feit.”

Voor toepassing van deze bevoegdheid is dus weer geen veroordeling vereist, noch een andere afdoening die erop wijst dat iemand een strafbaar feit heeft gepleegd. Net zoals bij de A- en B-grond het geval is, kunnen vermoedens voldoende zijn. Die vermoedens moeten daar dan wel voldoende ernstig voor zijn.

Inhoudelijk zouden de strafbare feiten in kwestie er bijvoorbeeld uit kunnen bestaan dat een ambtenaar of bestuurder bedreigd of omgekocht is. In de praktijk gaat het echter vooral om valsheid in geschrifte in vergunning- en Bibob-procedures. Het komt met enige regelmaat voor dat strafrechtelijke dan wel bestuurlijke anteceden-ten of Bibob-relaties verzwegen zijn. Het is wederom niet aan het LBB, maar aan het betrokken bestuursorgaan om de proportionaliteit van een weigering of intrekking op deze grond te beoordelen.

8.3 Weigering gegevens te verstrekken

Indien de betrokkene weigert aanvullende gegevens te verschaffen, kan dat worden aangemerkt als een ernstig gevaar. Relevant hierbij is of het bestuursorgaan de aanvullende gegevens heeft gevraagd of het LBB. Tevens is daarbij van belang of het een reeds verleende vergunning betreft of een aanvraag.

8.3.1 Door het bestuursorgaan gevraagde gegevens

Indien de betrokkene weigert aanvullende gegevens te verschaffen aan het betrokken bestuursorgaan,³⁷ wordt dit aangemerkt als ernstig gevaar.³⁸ Dit kan voor het bestuursorgaan reden zijn een reeds verleende vergunning in te trekken. In het geval de betrokkene heeft geweigerd het

³⁷ De Regeling Bibob-formulieren regelt welke gegevens bij de betrokkene opgevraagd mogen worden door het bestuursorgaan

³⁸ Artikel 4, eerste lid, van de Wet Bibob.

bestuursorgaan aanvullende gegevens te verstrekken bij de *aanvraag* van een vergunning, kan het bestuursorgaan besluiten de vergunningaanvraag buiten behandeling te stellen.³⁹ Dat kunnen bestuursorganen ook doen als de betrokkene weigert een Bibob-vragenlijst in te vullen bij een aanvraag om een vergunning.

8.3.2 *Door het LBB gevraagde gegevens*

In het geval een betrokkene weigert aanvullende gegevens te verstrekken aan het LBB, geldt dat dit zowel een weigerings- als een intrekingsgrond oplevert.⁴⁰ Het is dus niet relevant of het een aangevraagde of reeds verleende vergunning betreft waarop het onderzoek zich richt. Op grond van artikel 4, tweede lid, van de Wet Bibob wordt de weigering tot het verstrekken van de verzochte gegevens aangemerkt als een ernstig gevaar.

---

³⁹ Artikel 4:5, eerste lid, van de Awb regelt het buiten behandeling stellen van een aanvraag.

⁴⁰ Art. 12, derde lid, regelt waarover het LBB de betrokkene vragen mag stellen.

Meer weten?

Voor algemene informatie over de Wet Bibob kunt u terecht op: www.justis.nl. Daar heeft het LBB ook een database met Bibob-jurisprudentie beschikbaar gemaakt.

Voor vragen over de toepassing van de Wet Bibob kunt u contact opnemen met het LBB op: 088 - 998 22 50 of bibob@justis.nl.

Dit is een publicatie van:

Justis

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20300
2500 EH Den Haag
www.justis.nl

Augustus 2020 | 20403436